

CHINA'S NEW NORMAL

Leesexemplaar

PASCAL COPPENS

CHINA'S NEW NORMAL

HOE CHINA DE STANDAARD ZET VOOR INNOVATIE

Pelckmans Pro

INHOUD

VOORWOORD

DOOR PETER HINSSEN

Een gids voor iedereen die vat op de toekomst wil	14
---	----

INLEIDING

CHINA'S NEW NORMAL

China's 'New Normal' is heel bijzonder	22
De S-curve van westerse innovatie	24
De N-curve van innovatie	26
Snelheid is de nieuwe innovatie	29
China als 'New Normal' voor het Westen	31
Artificiële Intelligentie maakt China slimmer	31
Acht 'New Normal' industrieën	39
Ei of banaan?	42
Het Chinese raadsel	43

HOOFDSTUK 1

SMART SECURITY

'Onbekwame' Chinezen?	50
De vierde industriële revolutie	51
5G	52
Een quantumsprong	53
Een nieuwe leiding	55
Chineze natuurliefhebbers	57
Duurder is beter	58
Militaire inhaalbeweging	59
Militaire expansie	59
Gezichtsherkenning	60
Face-in-de-lift	61
Comfort of controle?	62
Sociale vertrouwenscrisis	63
The Blacklist	64
Open Sesame	65
Transparantie	65
Het meesterplan	66

HOOFDSTUK 2

SMART MEDIA & ENTERTAINMENT

Chinees plezier	72
Data	73
Media	73
Artificiële raadgevers. Een digitaal Sparta	76
Sociale controle	77
De nieuwe media	78
Sport mag wel	81
De nieuwe helden van China	82
Verantwoord speelgoed	83
Gepolariseerde harmonie	84

HOOFDSTUK 3

SMART RETAIL

China voor buitenaardse wezens	90
China met twee snelheden	91
E-commerce	91
Context	95
De moderne Chinese consument	96
Sociale e-commerce	97
Consumer to Business (C2B)	98
Daigou	99
KOL – Belangrijke opinieleiders	100
Short-video	101
OMO-sapiens	102
New Retail	103
Winkelen is leuk	104

HOOFDSTUK 4

SMART FINANCE & INSURANCE

HNWI	112
Vertrouw me je geld	113
Innovatie is risico nemen	114
Tik, tik, tik, tik, ...	115
Fintech boom	118
Vadertje Staat	119
Money is time	120
De mier die nu een reus is	121
Digitaal betalen	123
Online leningen	123
Peer-to-peer leningen (P2P)	124

De nieuwe verzekeraar is Chinees	125
Micro-affiniteit	127
De toekomst van de bank	127

HOOFDSTUK 5

SMART MOBILITY

Slimmere steden	134
Afstand of mobiliteit?	134
Een versnelling hoger	136
Met of zonder wagen	137
Autonomous	138
Connected	140
Electrical	142
Shared	144
Export van mobiliteit	147

HOOFDSTUK 6

SMART MANUFACTURING

Slimme fabrieksbazen	156
Wat is China's geheim?	158
Shanzhai	159
Micro-collaboratie	160
Micro-innovatie	160
Micro-onderneming	161
Micro-chirurgen	162
Het Shenzhen-mirakel	162
Eigendomsbescherming	163
Activeer de arme entrepreneurs	164
Slimmere machines	165
Made in China 2025	167
Het aanvaardingsproces	168

HOOFDSTUK 7

SMART HEALTH

Ziekenhuizen	174
Vertrouw AI-technologie	176
De medische fabriek van de wereld	177
Digitale gezondheid	177
Traditioneel denken	179
China's code voor succes	180
Is dit verantwoord?	181
China's visionairs	182

Data privacy	183
Honger voor biotech	184
Ondergaat China het lot van Japan?	185
Healthy China 2030?	186
Hoe 1,4 miljard Chinezen voeden?	189
De grootste vervuiler	191
China redt de wereld	191

HOOFDSTUK 8

SMART EDUCATION

Smart Education	198
Wie ben ik?	199
Mag het nog iets meer?	199
Hervormen van het onderwijs	200
Onderwijs doodt creativiteit	201
Creatieve Chinezen	202
De school van de toekomst	204
De mentaliteit voor de toekomst	205
China's echte wapen zijn zijn kinderen	206
Het einde van Chinees speelgoed	207
Afstandsbediening voor je leven	208
My tailor is not rich, he's smart	209
STEAM en MOOC	210
Slimme Chinezen	211

SLOT

Oost-West, waar is het best?	216
Herrijs als een feniks	217

HUISWERK

222

EINDNOTEN

231

DANK U!

谢谢!

Dit boek draag ik op aan de twee belangrijkste mensen in mijn leven.

Mijn vrouw Annelies die 27 jaar lang geduld en enthousiasme afwisselde doorheen al mijn wilde China-avonturen. Ondernemer zijn in China is zowel fysiek als mentaal zwaar. Je was er mijn dagelijkse steun en enige constante in een zeer rijk, soms bewogen leven. Zonder jou had ik nooit de kennis, ervaring en inzichten kunnen vergaren die resulteerden in dit boek.

Onze dochter Amelie die op 11 juni 2002 in ons leven kwam toen ze negen maanden oud was. De volgende zestien jaar waren het jouw glimlach en vrolijkheid die ons de energie gaven om nieuwe dingen te proberen en door te zetten. Ondanks de wereldburger die je bent, voel je je prima in je vel hier in België. Je bent het mooiste geschenk dat China ons ooit gaf.

Mijn oprechte dank gaat naar alle mensen die me hebben geïnspireerd, gestimuleerd en gesteund. Het zijn er te veel om op te noemen en ik hoop dat zij die er niet tussen staan me mijn waarhoofdigheid kunnen vergeven.

Peter Hinssen. Bedankt om mij een totaal andere weg te tonen en mij op jouw pad mee te nemen. Sinds 2018 ben ik geen technologie-ondernemer meer, maar daar heb ik nog geen dag spijt van gehad. Ik bereik vandaag, mede dankzij jou en je netwerk, meer mensen dan ooit en voel me als een herrezen feniks. Je inspirerende voorwoord was voor mij de kers op de taart.

Luc De Cleir. Bedankt om mij aan te zetten tot schrijven. Jij was de eerste die in mij geloofde als auteur. Je pen is zo krachtig dat je me steeds opnieuw blijft inspireren. Je was ook de eerste die mijn nieuwe stukken redigeerde. Na acht maanden schrijven, was je laatste feedback: "Dat was lang niet zo slecht!" Dank je voor je oprechtheid. Zonder jou was dit boek er niet gekomen.

Elisabeth Torfs. Jij overtuigde me dat Pelckmans Pro de juiste keuze was voor *China's New Normal*. Eigenlijk vertrouwde ik vooral jou, want voor mij is alle business gebouwd op persoonlijk vertrouwen. Jouw hele team verwezenlijkt wat je me beloofde, en daarvoor ben ik jou (en hen natuurlijk ook) enorm dankbaar.

Laurence Van Elegem. Jij bent mijn gids bij nexxworks. Je onthult me de geheimen van het schrijven en maakt mijn verhalen nog relevanter voor de lezer. Ik hoop dat we nog vaak zullen samenwerken.

Ik wil de Chinakenners bedanken die mijn manuscript hebben proefgelezen: Thierry Raymaekers, Jan Van den Bergh, Jan Van Der Borgh en Jan Jonckheere.

Last but not least, wil ik iedereen bedanken die me direct en indirect geholpen heeft bij de realisatie van dit boek: Jason Breen, Kurt Wang Lin, Wim Rombaut, Felix Garriau, Inge Van Damme en het hele nexxworks-team. In het bijzonder wil ik Julie Vens-De Vos, Cathy Boesmans en Stephanie De Kesel bedanken om mij steeds opnieuw een podium te geven. Tot slot wil ik Rik Vera, Steven Van Belleghem en Nancy Rademaker-Gysbrechts bedanken om te mogen meesurfen op jullie golf van inspiratie.

VOORWOORD

door Peter Hinssen

'Het Gele Gevaar'. Dat moet zo ongeveer mijn vroegste beeld van China geweest zijn, terwijl ik in het Westen opgroeide onder het scenario van de Koude Oorlog. De combinatie van de algemene schrik voor het oprukkende communisme, en de horrorverhalen van de Culturele Revolutie heeft de westerse perceptie over China op zijn minst gezegd diep gekleurd. Voor mij als kind maakte het lezen van *De Blauwe Lotus* van Kuifje dat beeld er helaas niet beter op.

Als jonge man groeide ik op in het Europa dat zich probeerde heruit te vinden na de verschrikkingen van twee wereldoorlogen, waarbij er eigenlijk maar één echte winnaar was geweest: de Verenigde Staten. West-Europa werd overspoeld door het commerciële marketinggeweld van de 'greatest nation in the world', en de babyboomers laafden zich aan de wonderen van het kapitalisme. De Verenigde Staten hadden de rol van Europa overgenomen als de 'engine of the world', terwijl de perceptie over Azië een regio schetste waar geen innovatie gebeurde, waar alleen goedkope imitatie werd geproduceerd.

Gaandeweg werd dat beeld bijgesteld, en ingehaald door de realiteit. 'Made in Hongkong' kon ik lezen op allerlei goedkoop speelgoed waar ik als kind mee speelde. Dat bevestigde het stereotype van het verre Oosten als een gigantische fabriek met heel goedkope krachten die blijkbaar bijzonder goed konden kopiëren.

Maar eerst Japan, en daarna Korea begonnen dat wereldbeeld totaal omver te gooien. Japan evolueerde van copycat tot wereldklasse-innovatie, zowel in technologie als in design. Het Japanse 'mirakel' introduceerde bedrijven als Canon, dat de meest geavanceerde camera's ter wereld maakte of Sony, dat de meest innovatieve wereldspeler in personal electronics werd. Toyota en Lexus legden dan weer de lat hoger op het vlak van comfort en veiligheid, veel meer dan eender welk merk uit Stuttgart of Detroit.

'The Era of Asia' ving aan, met kleppers als Japan, Korea en Singapore die uitgroeiden tot wereldcentra van innovatie en groei. Maar heel eerlijk: China bleef voor mij een gesloten 'black box', gehuld in geheimzinnigheid en vrijwel totaal onbekend.

Toen ik als jonge ingenieur in de jaren negentig aan de slag ging bij Alcatel in Antwerpen – bij 'den Bell' – was al een eerste garde van Belgische managers en technologen naar China vertrokken. Toen Deng Xiaoping in 1978 de opendeurpolitiek invoerde om meer aan te sluiten bij de westerse (technologische) evolutie, was er een opportuniteit om een vestiging te openen in Shanghai. Mensen als Julien De Wilde (later CEO van Alcatel in ons land) en Bert De Graeve (later CEO van de VRT en van Bekaert) grepen toen de kans om 'Shanghai-Bell' op te starten. Ik hoorde als jonge ingenieur de verhalen over enorme markten, enorme opportuniteiten, maar ook over gigantische challenges en drempels, enorme cultuurverschillen en bijzonder veel frustratie.

Persoonlijk heb ik dan twintig jaar lang mijn blik bijna uitsluitend naar het Westen gewend. Ik heb me toen intensief gefocust op de internetrevolutie die vanuit Silicon Valley was ontstaan, en op de digitale tsunami die de wereld overspoelde. Het epicentrum lag voor mij in Palo Alto, en het werd duidelijk dat Europa het heel moeilijk had om die ontwikkelingen te blijven bijbenen.

Maar in de laatste tien jaar kwam het Oosten meer en meer in het vizier. Verhalen over de opkomst van het digitale aldaar werden sterker en sterker. Japan was het eerste land dat volop de mobiele revolutie omarmde met spelers als NTT DoCoMo's i-mode. Korea werd het meest geavanceerde land ter wereld op het vlak van breedband. En langzamerhand sijpelden de verhalen over Chinese spelers binnen – met Alibaba als een van de eersten – die een ongezien spectaculaire groei kenden.

Al jaren zag je in Silicon Valley heel veel Aziatische werknemers rondlopen. Die ontwikkelaars met oosterse roots waren toen al veruit de beste die je in huis kon halen. Ik geef nu al een paar jaar les op MIT, in Boston, één van de beste technische universiteiten ter wereld. Het is heerlijk om te vertoeven in dit educatieve mekka van de technologische revolutie, en te zien hoe MIT wereldwijd de beste studenten ter wereld aantrekt. Maar het was ook een teken aan de wand dat in die elitewereld, de meest briljante studenten systematisch uit China begonnen te komen. En dat ze ook steeds beter Engels begonnen te spreken én doorgaans één duidelijk doel hadden: afstuderen aan MIT, en dan subito presto naar Silicon Valley om er stinkend rijk te worden.

Een paar jaar geleden draaide de wereld ineens om. De Chinese studenten konden niet wachten om na het behalen van hun diploma terug naar China te trekken. Als je vroeg waarom, kreeg je steevast dit: "That's where the action is." Bedrijven als Huawei, Tencent, Alibaba en Baidu toonden dat het wel degelijk mogelijk is om dit soort technologische wereldspelers in China te ontwikkelen. Ondernemers als Jack Ma en Pony Ma toonden de Chinezen dat je niet naar Palo Alto moest om het te maken, en binnen de kortste keren was iemand als Jack Ma uitgegroeid tot hét rolmodel voor mijn Chinese studenten. Hij is een perfecte mix van Steve Jobs en Elon Musk: larger than life, en vooral, bijzonder Chinees.

Op een paar jaar tijd werd de perceptie over Chinese (digitale) technologie totaal anders. Het initiële idee dat de Chinese spelers een kopie waren van de Amerikaanse voorbeelden was misschien oorspronkelijk terecht. Alibaba werd eerst aangezien als een 'Chinese knock-off van Amazon'. Maar snel begon duidelijk te worden dat het veel straffer dan Amazon begon te worden, en vooral veel innovatiever.

Toen ik een paar jaar geleden voor de eerste keer naar China trok met mijn bedrijf nexxworks om gedurende een week bedrijven, start-ups en experts te bezoeken zoals we al jaren deden in Silicon Valley, ging voor mij een wereld open. De alomtegenwoordigheid van digitale technologie, de ongelooflijke rijkdom van applicaties en diensten als WeChat, en de enorme innovatie-drive van het land zijn gewoonweg fascinerend.

Als je nu naar China reist, heb je het gevoel dat je in de toekomst aan het reizen bent. Het is echt een 'hard landing' als je dan terugkomt in Europa, in België, maar zelfs ook in het oude mekka Silicon Valley. Ook vorig jaar was ik een week op tour in China: in Shanghai en Shenzhen, twee van de absolute hotspots in digitale innovatie. Na die week onderdompeling in China vloog ik direct door naar Silicon Valley om daar een week door te brengen, en het leek even alsof ik terug in de tijd ging. In Shenzhen zie je iedereen met zijn smartphone betalen via WeChat of Alipay. Zelfs de bedelaars aan de straatkant hebben een QR-code om geld te ontvangen, en dan land je in Silicon Valley waar je mensen nog kunt zien betalen met een papieren cheque in de Walmart. Het contrast voelt aan als dag en nacht.

Ook qua spirit. Michael Moritz is een van mijn favoriete risicokapitalisten in Silicon Valley. Hij is partner bij Sequoia Capital, maar was oorspronkelijk journalist bij **Time Magazine**. Toen hij in de jaren tachtig voor **Time** een portret maakte van Steve Jobs, besloot hij om zich in de business van Venture Capital te storten. Zo werd hij één van de belangrijkste financiers uit Silicon Valley. Moritz schreef een tijdje geleden een schitterend opiniestukje in de **Financial Times**: "Silicon Valley would be wise to follow China's lead". Hij beschrijft de werkmentaliteit van de start-ups die hij in China heeft gezien: hoe ze een gigantisch agressieve honger en drive hebben om de wereld te veranderen. En hij vergelijkt die met de gepamperde watjes van Silicon Valley: ze worden met het Google-busje opgehaald en vinden allerlei privileges, zoals sterrenchef sushi-lunches, 'normaal'. Moritz is ervan overtuigd dat Silicon Valley het wel mag schudden als ze niet begrijpen wat er in China aan het gebeuren is. Zijn opiniestuk werd hem niet echt in dank afgenomen bij de 'watjes'.

China functioneert sinds mensenheugenis als de draaischijf van de wereldeconomie. Allerlei studies bevestigen dat de Chinese economie door de jaren van de wereldgeschiedenis heen, bijna een derde van de wereldeconomie voor haar rekening nam. China was zo 'incontournable' dat het zichzelf ook zag als het centrum van de aarde: the 'Middle Kingdom' of Zhōngguó.

Dat is een korte periode anders geweest. Het meest fascinerende aan de rijke Chinese geschiedenis is dat het land eeuwenlang het economische hart van de wereld was. Deze lovenswaardige positie ging echter om een of andere reden totaal de mist in tijdens de industriële revolutie. De 19de eeuw, de eeuw van Europa, was een tijd van immense globale verandering door de opkomst van de technologie. Eerst had men de stoomrevolutie die de industrialisering op gang trok in Engeland, dan kwam de elektrische en chemische revolutie waarin Duitsland de lead nam en Europa meetrok. En later kregen we de enorme schaalvergroting op industrieel vlak in de jonge Verenigde Staten. Maar China stond stil. Deze rare periode noemen de Chinezen zelf de '100 years of shame', waarin ze niet alleen de industriële revolutie misten, maar ook door grootmachten als Engeland en Japan gedomineerd en gekleineerd werden.

Die 'century of humiliation' is China nu in een recordtempo aan het inhalen. Na de dood van Mao in 1976 bracht Deng Xiaoping het land in een enorme versnelling en transformatie. Hij was niet enkel de architect van een grootschalige hervorming op economisch vlak, maar ook op sociaal en ideologisch vlak. Voor mij is het grootste monument voor Deng Xiaoping de stad Shenzhen, mijn absolute favoriete stad in China. Shenzhen was een boerendorp, het laatste treinstation voor de grens van China, met aan de andere kant van de grens het grote Hongkong. Maar het werd door Deng Xiaoping uitgetekend als de eerste 'Special Economic Zone', vooral met de bedoeling om een Chinese stad te bouwen die Hongkong zou doen verbleken. Het werd het Silicon Valley van China dat pijlsnel groeide rond de opkomende elektronica-industrie. Vandaag is het het hoofdkwartier van bedrijven als telecomgigant Huawei, Tencent, de eigenaar van WeChat, en Ping An, de grootste verzekeraar ter wereld.

China zette de deur naar het Westen al op een kier aan het einde van het Mao-tijdperk, met de fameuze reis van de Amerikaanse president Nixon naar China. De toenmalige

minister van Buitenlandse Zaken Henry Kissinger beschreef in zijn biografie zijn trip naar Beijing op een briljante wijze. Toen Nixon Mao ontmoette, bleek de eerste minister van China, Zhou Enlai, een passie voor geschiedenis te delen met Kissinger. Kissinger beschrijft een scene met een glas cognac aan een haardvuur in de Chinese hoofdstad, waarbij hij met Zhou Enlai sprak over hun favoriete onderwerp. Toen hij vroeg: "What is your opinion on the French Revolution", dacht Zhou Enlai bijzonder lang na terwijl hij de cognac in zijn glas liet walsen. Na een lange stilte antwoordde hij: "It is too early to tell."

Het is misschien een prachtig gefabriceerd verhaaltje van Kissinger, maar het illustreert op een briljante manier de capaciteit van China om op lange termijn te denken. Het is al lang niet meer het stereotype dat we met het oude communisme associëren. China is misschien uitgegroeid tot het meest kapitalistische systeem in de wereld, maar wat het wél heeft, is een bijzonder heldere visie en een bijzonder efficiënte manier om iedereen in dezelfde richting te laten werken. Bovenal blinkt China uit in het werken aan een resultaat op lange termijn.

De laatste evolutie van China in de 'New Silk Road', het fameuze 'One Belt One Road' (OBOR) initiatief, is misschien het grootste economische project op onze planeet van de laatste honderd jaar. Daarbij zet de Chinese overheid op ronduit indrukwekkende wijze alles op alles om van China het meest (technologisch) innovatieve land ter wereld te maken.

De richting, de planning en het leiderschap zijn gewoon fascinerend. De manier waarop komt soms wat bizar over voor westerlingen. Neem de discussie rond de 'Social Credit Scoring': de driecijferige code waarbij vanaf 2020 elke Chinees een score zal krijgen, gecorreleerd aan bijvoorbeeld hun WeChat-account. Deze aanpak vervult de meeste westerlingen met heel wat twijfel of zelfs afgrijzen. Maar als je daar in China over spreekt, halen de Chinezen hun schouders op. Zij vinden het de meest natuurlijke manier om een land van 1,4 miljard mensen te kunnen runnen.

China is een machine geworden van long-term thinking, met een visionaire 'day after tomorrow' focus, en vooral met een 'ruthless execution power'. Een ideale machine voor tijden die snel veranderen. Dat is duidelijk de reden waarom Pascal in dit boek veel minder focust op China's geschiedenis dan op het heden en vooral, op die heel erg spannende toekomst waarbij het land een niet in te schatten impact zal hebben op ons.

Op dit moment groeit de spanning tussen de twee grootmachten, China en de VS, uit tot een nieuwe koude oorlog. We leven in een wereld waar er een 'G-zero' mentaliteit is ontstaan, om het uit te drukken in de woorden van de Amerikaanse professor Ian Bremmer. Bremmer geeft les aan de NYU, en stelt vast dat de oorspronkelijke functie van de Verenigde Naties – nadenken over onze planeet – gedevalueerd werd naar een ceremoniële praatbarak zonder enige echte macht. De G20 is tandeloos, de G8 is nutteloos, en meer en meer evolueren we naar een G0: G-zero, waarbij het ieder voor zich is geworden.

China wil zijn leiderschap in de wereld en zijn plaats als 'Middle Kingdom' weer opeisen. De vraag is hoe die koude oorlog verder zal evolueren, en vooral welke rol Europa daar nog in kan spelen.

Dit is een cruciaal moment voor ons. We moeten er alles aan doen om te begrijpen wat China is, hoe het zo snel evolueert, en waar het heen wil. Onlangs begeleidde ik het

Chinese managementteam van een grote multinational doorheen Silicon Valley. Het viel meteen op hoe ze zich blauw ergerden aan hun ex-landgenoten in San Francisco's Chinatown. "Dat zijn nog oude Chinezen", vertelden ze, "vastgeroest in hun oude denken over China. Zij weten niet meer waar China nu staat." Fascinerend om te zien hoe de 'nieuwe' Chinezen de neus ophalen voor de 'oude Chinezen'.

Net geen tien jaar geleden, in 2010, schreef ik **The New Normal**. Het lijkt bijna absurd nu, maar ik beweerde toen dat digitaal normaal ging worden. Op dat moment vond iedereen technologie nog heel speciaal, en tegelijkertijd onderschatten velen toen de impact ervan op ons leven, ons werk en onze maatschappij. Nu kijkt niemand er nog van op, natuurlijk. Exact hetzelfde staat nu te gebeuren voor China. Daar waar de navel van het digitale overduidelijk in Silicon Valley lag, ligt die voor de volgende fase – noem het 'The Fourth Industrial Revolution' zoals Klaus Schwab, de cognitive era (gevoed door AI) of welke naam je ook wil – in China. Binnenkort wordt China het middelpunt van ons nieuwe normaal. Nu vinden we het nog speciaal, misschien zelfs wat raar, maar wat ironisch gezien bijna iedereen opnieuw doet, is de impact ervan zwaar onderschatten.

Daarom is dit boek verplicht leesvoer voor iedereen die onderneemt, een bedrijf leidt, bezig is met innovatie, zijn klanten betere ervaringen wil geven, geïnspireerd wil worden of gewoon zelfs de toekomst van zijn of haar kinderen wil begrijpen. Verplicht voor iedereen, dus. Omdat Pascal niet enkel perfect begrijpt hoe China in elkaar zit – na er twintig jaar gewerkt en gewoond te hebben – maar omdat hij ons weergaloos met de neus op de feiten drukt. En vooral, omdat hij ons met zijn fantastische kennis, ervaringen en anekdotes op onnavolgbare wijze toont wat wij van China's 'New Normal' kunnen leren.

De voorbije jaren leerde ik Pascal kennen als de beste gids voor alles wat China betreft en ik ben trots om hem als mijn partner te kunnen zien op deze fascinerende en inspirerende ontdekkingsreis. Dit boek is een briljant geschreven gids voor iedereen die vat op de toekomst wil. Vergeet dat China een land is. Het wordt een standaard.

Peter Hinssen

The Future of Go

柯洁 KE JIE
00:46:57

ALPHAGO
02:08:18

<

China's Go-speler Ke Jie verliest
op 25 mei 2017 van Googles artificiële
intelligentiemachine AlphaGo.

INLEIDING

CHINA'S NEW NORMAL

China's Nieuwe Normaal

Tweehonderd jaar geleden was mijn geboortestad Gent de allereerste stad op het Europese continent waar de industriële revolutie plaatsvond. Het was Lieven Bauwens die belangrijke onderdelen van de 'Spinning Mule' in 1798 verborg in koffiezakken op weg naar Gent. Hetzelfde gebeurde destijds in Amerika waar Samuel Slater, gekend als 'Slater the traitor' de Amerikaanse industriële revolutie in gang duwde met gestolen Engelse machine-ontwerpen. In de jaren zestig van vorige eeuw kopieerde Japan zo Amerika om later zelf door Korea te worden gekopieerd. Toen kon men zich dan ook helemaal niet voorstellen dat Japan zich als een wereldleider in de automobiellindustrie zou vestigen. Men kon zich twintig jaar later al evenmin inbeelden dat de Koreaanse bedrijven LG of Samsung technologische wereldleiders zouden worden. Het lijkt alsof de fakkel van meest innovatieve plek op aarde telkens wordt doorgegeven. Wel, nu is de tijd van China aangebroken.

Xi Jinping (习近平) werd president van de Volksrepubliek China in 2013, net op het moment van de eerste economische groeivertraging in China na bijna 35 jaar aanhouden-de bbp-groei van gemiddeld meer dan 10% te hebben gekend. Deze exorbitante groei was het resultaat van de opendeurpolitiek van Deng Xiaoping (邓小平) sinds 1978. Deng was de belangrijkste leider van China sinds de dood van Mao Zedong in 1976, en regeerde tot 1987. Dit groeimirakel eindigde toen Xi Jinping de teugels overnam en hij het met een groei van minder dan 7% moest stellen. In mei 2014 verklaarde Xi dat voor China de periode van de 'New Normal' (xīnchángtài 新常态) was aangebroken. Hij maakte de wereld duidelijk dat China een nieuwe fase van economische 'normaliteit' was ingegaan die de groeinorm van het Westen zou benaderen: een gematigde groei met sterk verbeterde economische structuur die veel meer gedragen zou moeten worden door innovatie in plaats van door export en overheidssteun.

Maar... China's 'New Normal' is allesbehalve normaal: zelfs met een tragere groei zorgt China nog steeds voor een derde van de wereldgroei. Er zijn nog twee belangrijke nieuwe groeinormaliteiten. China's koopkrachtpariteit, een parameter om de koopkracht van twee landen te vergelijken, is vandaag groter dan die van Amerika of Europa en zal tegen 2050 even groot zijn als die van beide samen. Chinezen kunnen nu al meer geld uitgeven dan het rijke Westen. Tevens is de bbp-groei voor 78% geschoeid op binnenlandse consumptie, een toename van 45 procentpunten sinds het aantreden van Xi Jinping.¹ Het is bijzonder dat China in 2018 nog steeds aan bijna 7% groeit, aangezien een groot deel van de Chinese economie bestaat uit verlieslatende staatsbedrijven die nu overigens een voor een afgeschreven worden.

China's 'New Normal' gaat volgens mij echter niet alleen over economische groeicijfers, die in China nog te sterk verweven zijn met staatsinterventies en de erfenis uit het verleden. Een zinnigere analyse is om te kijken naar hoe exponentieel China innoveert om zijn economisch potentieel te duiden. Om China's 'New Normal' echt te kaderen kan men beter kijken naar zijn innovatiegroei van de laatste 5 jaar. China lijkt in 2018 al het innovatieve Amerika in te halen:

- ✦ Op de lijst van 's werelds twintig waardevolste internetbedrijven naar marktwaardering staan er reeds negen Chinese namen².
- ✦ China heeft nu al 149 unicorns³, privébedrijven die meer dan 1 miljard dollar waard zijn. Dat zijn er 3 meer dan de VS.
- ✦ China geeft jaarlijks evenveel uit aan onderzoek en ontwikkeling (O&O) als Amerika of Europa, terwijl dat acht jaar geleden minder dan de helft was⁴.
- ✦ China neemt zelfs 40% van alle octrooiaanvragen ter wereld voor zijn rekening en evenaart Amerika en Japan in het aantal toegekende octrooien⁵.
- ✦ Als men de groei van gelijkaardige technologiebedrijven in het Westen en China vergelijkt, dan groeien Chinese concerns bijna tweemaal zo snel, terwijl ze enkel nog maar hun thuismarkt bewerkt hebben.

Dit handvol gegevens maakt dat het beeld dat de meeste burgers in het Westen hebben van China verouderd of verkeerd is. Joe Biden, voormalig vicepresident van Amerika, verklaarde in 2014 op televisie aan heel Amerika: "I challenge you. Name me one innovative project, one innovative change, one innovative product that has come out of China." Donald Trump verwittigde ons in 2018 nog eens met een tweet dat China al voor 300 miljard USD had gestolen aan intellectuele eigendommen, en dat we dat niet langer mogen toelaten. China kopieert omdat het niet in staat is te innoveren, blijft de ondertoon. Dit is het stereotiepe verhaal dat westerse politici, zakenleiders en journalisten vertellen over China. Het stelt de bevolking gerust dat wij innovatiever zijn, maar leidt tot een gevaarlijke zichzelf vervullende voorspelling dat het Westen zich geen zorgen hoeft te maken over China. Het tegendeel is waar. In dit boek deel ik heel wat trends, fenomenen en voorbeelden die het verouderde beeld over China aan diggelen slaan en ons hopelijk beter uitrusten om succesvol te blijven in een wereld met een 'New Normal China'. Ik beschrijf trends die in China tot innovatie leiden, om voorbij de clichés heen te kunnen zien. Ik licht verder ook toe waarom deze innovatie niet overwegend gestuurd wordt door Alibaba – de e-commerce reus van China – of door Tencent – het grootste socialemediaplatform van China – of door Xi Jinping, maar door de prangende nood aan en de drang van 1,4 miljard Chinezen naar een veel beter leven. Deze upgrade tot een kwalitatiever leven zoals de meeste West-Europeanen mogen genieten, vormt de krachtigste drijfmotor van China's innovatiedrang.

In mijn ervaring is China in 2013 definitief het innovatietijdperk ingegaan. 2013 lijkt wel het scharnierjaar. Het jaar waarin men van kwantiteit eerst naar kwaliteit eerst overstapte. Het jaar waarin jonge ondernemers plots geloofden dat ook zij de volgende Jack Ma, de oprichter van Alibaba, konden worden. Het jaar waarin consumenten hun enorme macht begrepen en Ferrari de vraag van de Chinese superrijken niet meer kon volgen. Het jaar ook waarin de eerste grote golf Chinese experts terugkwamen uit Amerika en Europa om nieuwe Chinese bedrijven te leiden. Het mobiele digitale tijdperk was hun speelterrein; aan ambitie en zelfvertrouwen hadden ze geen tekort. Het nieuwe innovatieve China ontwaakte in 2013.

Zijn het de Olympische Spelen in 2008 in Beijing die ondernemers vijf jaar eerder in gang duwden? Of was het omdat het WeChat-product van Tencent – onterecht de Facebook van China genoemd – China's nieuwe communicatiestandaard werd? Misschien om-

dat China plots de grootste middenklasse ter wereld werd? Was het corruptieproces van Bo Xilai (partijsecretaris van Chongqing, de dichtst bevolkte stad van China, en lid van China's Politburo, het hoogste partijorgaan met de 25 invloedrijkste leiders in China) de stimulus die een einde aan extravagante zelfverrijking aankondigde? Of was het de intrede van president Xi Jinping die de echte doorslag gaf? Of misschien was het gewoon omdat 2013 het Chinese jaar van de Slang was, die voor wijsheid, intelligentie en intuïtie staat.

Wat ook de reden was, China lijkt in 2013 het nieuwe tijdperk van innovatie ingeslagen te zijn. Dit boek over China's 'New Normal' start dus eigenlijk pas in 2013. Hoewel Japan en Korea er meerdere decennia over deden om de overschakeling te maken van copycat naar innovatieleider, maakt China deze omslag op minder dan 20 jaar. Deze Aziatische landen zijn allemaal gestart met het plukken van laaghangend fruit door te kopiëren van westerse innovatie. China in het bijzonder maakte deze cultuur van kopiëren tot zijn handelsmerk door bijna alles te kopiëren waar geld mee te verdienen viel. In tegenstelling tot Japan en Korea heeft dat geleid tot een productie-industrie met miljoenen fabrieken en experts – een troef die China nu volop gebruikt in zijn evolutie naar een innovatieland. Dat betekent niet dat China niet meer zal kopiëren in de toekomst, maar de Chinese bedrijven die vandaag de wereldstandaarden herdefiniëren zijn allemaal innovatief, meestal jonger dan vijf jaar oud of hebben zich vijf jaar geleden helemaal heruitgevonden. Ik noem ze de Chinese feniksen, in tegenstelling tot de westerse eenhoorns (unicorns).

Eenhoorns zijn, net als feniksen, mythologische dieren. Eenhoorns zijn nog veel zeldzamer. De drang om de volgende eenhoorn te worden volgt de westerse gedachtegang naar uniciteit, die voor de meeste ondernemers onbereikbaar blijft. Chinezen willen een feniks worden. In China symboliseert de feniks (凤凰 fènghuáng) niet alleen de hoogste deugd, kracht en voorspoed, maar stelt hij ook yin (阴) en yang (阳) voor. De dualiteit die het bestaan van het universum vormgeeft. De feniks heeft ook de mogelijkheid om zichzelf heruit te vinden, om uit de assen van zijn eerdere zelf te herrijzen. Herboren als een nieuwe entiteit. Om een feniks te worden, moet je als ondernemer een sterk risico durven te nemen en de mentaliteit van een start-up (yang) aanhouden, gecombineerd met het zoeken naar de nodige middelen en de veiligheid van een grote organisatie als investeerder of partner (yin). Chinese feniks-start-ups of feniks-afdelingen van de grote Chinese bedrijven zijn jonger dan vijf jaar. Men kan ze dus allemaal start-ups noemen. Dit boek gaat dus over Chinese start-ups, maar niet in de context zoals wij start-ups kennen. Het zijn jonge bedrijven met een enorme groei en veerkracht. Hun vlucht naar de top is adembenemend en is het gevolg van een unieke Chinese investerings- en innovatiestrategie.

DE S-CURVE VAN WESTERSE INNOVATIE

In het Westen is innovatie al meer dan honderd jaar de basis voor succes van vele bedrijven. Ernest Solvay vond het ammonia-soda-proces uit om soda-as te produceren, terwijl Henry Ford een nieuwe meesterlijke methode bedacht om massaproductie van wagens mogelijk te maken.